

[Ole Bernt Henriksen]

Jeg tror ikke, jeg fjerner nogen udpræget spænding, når jeg siger, at også vi kan tage udenrigsministerens besvarelse til efterretning.

Men da det konservative folkeparti har været med til at udforme og stå bag den danske EF-politik, kan det vel være rigtigt, at vi ved denne lejlighed bekræfter, hvad det er, vi står bag. Det er jo ikke så tit, vi drøfter de større og mere principielle linjer i den danske EF-politik, og derfor er jeg i og for sig glad for den forespørgselsdebat, vi har her i dag.

Det udenrigspolitiske og det militærpolitiske samarbejde er altid faldet og falder stadig uden for de tre traktater, der er grundlaget for EF-samarbejdet. Hvad angår det militærpolitiske og det sikkerhedspolitiske samarbejde, er NATO – og da også i ikke ringe grad De Forenede Nationer – rammen. Og når EF-landene samarbejder på det udenrigspolitiske område, kan de kun gå så vidt, som enigheden rækker. Hvor langt enigheden rækker, må de finde ud af ved at rådslå med og informere hinanden.

Det er naturligt, at de gør begge dele, for lande, der er tæt forbundet, ville belaste deres indbyrdes forhold, hvis de på grund af manglende rådslagning og information eller på grund af uagtsomhed bragte sig i unødigt indbyrdes konflikt. Det samme gælder vel i øvrigt også lande, der er mindre tæt forbundet, end EF-landene er. Jeg tror i det hele taget måske mere på løbende rådslagninger og udveksling af informationer som udenrigspolitiske instrumenter end på krisemøder, som holdes i mangel af løbende rådslagning og udveksling af informationer, når landene i mangel af dette er gået afgørende fejl af hinanden.

Jeg vil dernæst udkaste den tanke, at vi burde ændre navnet EPS og i stedet for tale om Den europæiske Koncert. Ved Chaumonttraktaten af 1814 fik vi noget, der bestod længe, og som blev kaldt Den europæiske Koncert. Jeg har slået op, hvad koncert, der er et italiensk ord, betyder. Det betyder forhandling, overensstemmelse og enhed. Jeg tror, at udtrykket koncert med alt, hvad det betyder historisk, egentlig bedre dækker det, vi bevæger os ind i her – og har – end ordet samarbejde, endside ordet union.

Men lad os holde fast ved princippet, at det udenrigspolitiske samarbejde i EF alene

forpligter medlemsstaterne til at rådslå, inden de udad lægger sig fast på standpunkter og meninger. Det må de ifølge sagens natur gøre, hvis vi overhovedet skal have noget fællesskab. Deraf følger, at der ikke kan opstå uoverensstemmelser mellem Danmarks og EFs udenrigspolitik. Vi er alle suveræne på dette område, men før vi bruger vores suverænitets, skal vi sige til de andre, hvad vi mener, og vi skal tænke over, hvad de andre siger og mener.

Vi mener, at Danmark har en ganske særlig stærk interesse i denne fremgangsmåde og i dette system. Meget lidt er desværre perfekt, ej heller EF, men før man forser sig på EFs fejl og mangler, skal man erindre, at samarbejdet for første gang i Danmarks lange historie har givet os nogle traktatfæstede og stormagtsgaranterede rettigheder, som stiller os så ganske anderledes, end vi var stillet i 1930'erne, som udenrigsministeren vendte tilbage til i sin besvarelse, da Danmark nemlig ikke blot havde krise, men også manglede rettigheder, fordi vi var et lille og et isoleret land.

Man skal erindre, at vor ret til at blive hørt – afhængigt af vor evne, naturligvis, til at formulere os og føre os frem – giver os en indflydelse, som dels er ny, og som jeg dels ikke tror at ret mange andre partier i dette ting end de to forespørgende med glæde ville give afkald på. Danmark har gennem det uformelle EF-samarbejde været med til at fremme kravet om, at menneskerettighederne respekteres. Vor holdning til u-landene har været med til at præge andre landes holdninger. Man kunne udmærket forestille sig, at Danmark i de nærmeste år sammen med de andre EF-lande og også i dialog med De Forenede Stater kunne være med til at genrejse afspændingspolitikken. Dette er et mål for os alle.

Hvis jeg har forstået forespørgerne og alle andre her i folketinget rigtigt – jeg vil da gerne korrigeres, hvis jeg tager fejl – skal ansvaret for afspændingspolitikken foreløbige sammenbrud vel ikke lægges på os i Vesteuropa eller på De Forenede Stater. Sovjetunionens handlinger ude og hjemme er uacceptable, og Sovjetunionen må ændre sin opførsel meget væsentligt, før VS og SF her i folketinget tænker på at stille en anden forespørgsel: hvilke oplysninger kan regeringen give os om forsøgene på at føre afspændings-